

La construcció La destrucció

“Per això ens governa qui ens governa: per portar a la pràctica el brutal projecte de destrucció del territori que és el seu i el dels seus amics, col·legues, patrons, socis i finançadors. Però ja fa molt de temps que passa, tot això: passava en el franquisme, passà amb el PSOE –que deixà el terreny ben preparat amb els abusos i projectes propis–, i passa ara de manera brutal i desfermada.”

Diumenge dia 16 d'abril, entre les cinc i les sis de la vesprada, em vaig acostar al vell jardí del Parterre de València, a saludar una gent de dignitat exemplar, un bé comú cada dia més escàs. Eren allà, en una gran tenda oberta o envelat, sota els immensos magnoliers del jardí, prop de l'estàtua protectora del rei en Jaume, en la tercera setmana de vaga de fam per intentar heroicament salvar el Cabanyal. Vaig saludar els protagonistes i alguns dels seus acompanyants, la gent que fa anys que s'esforça, no sé si amb esperança o desesperadament, per aturar la destrucció no sols d'un barri, sinó d'una forma de vida, d'una part de la història de València, del patrimoni de tots. Però el projecte de destrucció avança de manera implacable: és una qüestió no de benestar urbà, no de cap avantatge per a la ciutat o els ciutadans, sinó una qüestió d'ideologia. Hi ha dos models de ciutat, com hi ha dos models de país, de societat, i maneres d'entendre la vida. Un model –que no és exclusiu de la dreta, per desgràcia– posa per davant la magnitud de les obres públiques, les autopistes, els aeroports, el ciment i l'asfalt, els automòbils que poden cabre o circular per anar, per exemple, a la platja de les Arenes. La ciutat està, llavors, pensada com un espai per a grans avingudes de trànsit intens, per a grans aparcaments, immensos centres comercials, tot el que faça falta i, si fa falta, arrasant tot allò que es pose per davant. Serà més important, en conseqüència, la facilitat per a l'asfalt i per al trànsit que la integritat d'un barri històric, i les petites cases antigues no seran un valor sinó un obstacle, i la consideració determinant serà el seu interès com a solar per edificar-hi noves cases altes impersonals, benefici per als constructors, que és en últim extrem el secret de tota la maniobra.

L'altre model posa per davant la calma de la vida d'un barri popular, els carrers tranquils i amb poc de trànsit, les velles cases –les del Cabanyal o de qualsevol altre lloc– que es va fer cada família fa molt de temps, l'estètica de les façanes discretes, la irrepitible singularitat de cada construcció antiga, de cada plaça, cada carrer, cada caseta. És un altre ordre de valors, una altra escala, una altra dimensió. En la qual

sempre valdrà més un paisatge que un pont de ciment, un barri popular més que una nova avinguda, la integritat d'una comarca més que una barrera creada pel tren d'alta velocitat, com serà el cas de la destrucció de la Ribera Alta a mans de la imperial Alta Velocitat Espanyola. És el model estrictament contrari al projecte de convertir tota la costa valenciana en un enorme Benidorm, en una successió de parcs temàtics, en espai per aeroports superflus, en terra lliure i poc mítica per a la més vulgar i barroera de les especulacions immobiliàries. Per això ens governa qui ens governa: per portar a la pràctica el brutal projecte de destrucció del territori que és el seu i el dels seus amics, col·legues, patrons, socis i finançadors. Però ja fa molt de temps que passa, tot això: passava en el franquisme, passà amb el PSOE –que deixà el terreny ben preparat amb els abusos i projectes propis–, i passa ara de manera brutal i desfermada.

No és que jo estiga en contra de l'asfalt, del ciment i de les empreses de la construcció: estic en contra de la destrucció, això és tot. Es pot avançar en el benestar comú –no entenc el progrés de cap altra manera– sense destruir allò que fa possible aquest mateix benestar. Es pot pensar que la vida de la gent serà millor si és més tranquil·la, si es desenvolupa en un entorn urbà més encalmat i amb més densitat d'estètica i d'història, i si el país i el territori conserven la bellesa de la muntanya i de la costa, els aiguamolls, les hortes que són la nostra natura i la nostra cultura. Es pot pensar, però no es pensa. En un debat durant les eleccions passades, un conegudíssim polític socialista, ex-alcalde de ciutat important, que se suposa que és home d'esquerra i de lleialtat al país, em va dir, quan jo defensava aquesta mena de model, que els qui pensem així som “bucòlics i ruralistes”, això digué, que no entenem el progrés. És a dir que ell, el socialista, havia assumit com a propi el model de la dreta destructora: més asfalt, més ciment, més alta velocitat, més aeroports provincials, i menys horta, menys muntanyes, menys litoral intacte, menys Cabanyal, menys Ribera. Per això els meus admirables amics que feien vaga de fam al Parterre de València són herois d'una causa tan difícil. Per això el seu gest és tan alt, tan important, tan admirable.